

Карар

Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Лашман авыл жирлеге муниципаль
берәмлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның
жирле нормативларын раслау турында

29.4 статья нигезендә. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлеге Советы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлеге Советы

Карар кылды:

1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативларын кушымта нигезендә расларга.
2. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның расланган жирле нормативларын территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында элге карар кабул ителгәннән соң 5 (биш) көннән дә артмаган вакыт эчендә урнаштыру.
3. . Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торақ-коммуналь хужалык министрлыгына территориаль планлаштыру Федераль дәүләт мәгълүмат системасында расланган жирле нормативларны элге карар кабул ителгән көннән 30 (утыз) көннән дә артмаска тиеш.

4. Әлеге қарар Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында Интернет-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча (<http://cheremshan.tatarstan.ru>) басылып чыгарга тиеш:
5. Әлеге қарар рәсми басылып чыккан көненән үз көченә керә.

**Район башлығы,
Лашман авыл жирлеге Советы рәисе**

Р.Г.Фаттахов

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Президенты
Чирмешән муниципаль районы
Лашман авыл җирлеге Советы Карары буенча
№ 108, 2018 елның 29 октябре.

**ЖИРЛЕ НОРМАТИВЛАР
ШӘһӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ПРОЕКТЛАШТЫРУ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИРМЕШӘН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЛАШМАН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ**

2018 ел

Эчтәлек

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР.....	4
2. ИСӘПЛӘУ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ	6
3. ЛАШМАН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ҚЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ	7
4. ТӨП ӨЛЕШ.....	9
4.1. Авыл жирлеге өчен объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу; мондыйларның территорияль яктан мөмкин булган максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре.....	9
4.2. Авыл жирлегендә автомобильләр белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, торак пунктлар һәм объектларга караган транспорт объектлары чикләрендәге юллар, авыл жирлеге халкының исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы	11
4.3. Авыл жирлегендә объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, гражданның хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары исемлеге, социаль яклауга мохтаж булган авыл жирлеге халкын исәп-хисап күрсәткечләре, мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы.	11
4.4. Авыл жирлегендә объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, авыл жирлеге халкының мәданиятен, ялын оештыру; исәп-хисап күрсәткечләре, мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы.....	12
4.5. Авыл жирлеге халкын объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, авыл жирлегенәң физик культура һәм массакуләм спорт бүлеге; мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә рәхсәт ителгән дәрәжәсе күрсәткечләре өчен исәп хисап	13
4.6. Авыл жирлегендә объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элементә белән тәмин итү; исәп-хисап күрсәткечләре, максималь авыл халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан үтемле булуының рәхсәт ителгән дәрәжәсе	13
4.7. Авыл жирлегендә жием объектлары белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын чыгару һәм чыгару тәртибе; исәп-хисап күрсәткечләре, мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы.....	14
4.8. Авыл жирлегендә объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, авыл жирлеген төзекләндерү һәм яшелләндерү; исәп-хисап күрсәткечләре, мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы.....	14
4.9. Авыл жирлегендә объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, авыл жирлеге халкына ритуаль хезмәтләр күрсәтү; исәп-хисап күрсәткечләре, мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы.....	15
4.10. Авыл жирлеге халкы өчен объектлар белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләре, социаль тәмин итү һәм халыкны социаль яклау бүлеге / исәп-хисап мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә рәхсәт ителгән дәрәжәсе күрсәткечләре.....	15
5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ	

ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛЭҮ БУЕНЧА ТЭКЪДИМНЭР, КҮРСӘТЕЛГЭН ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ	16
5.1. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр; электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу объектларына, күрсәтелгән объектларны урнаштыру буенча объектлар.....	16
5.2. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр; торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектлары, күрсәтелгән объектлар.....	19
5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр	20
5.4. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр; мәдәният, массакүләм ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыру.....	21
5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элементә объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр.....	21
5.6. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр; көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыру.....	22
5.7. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр; төзекләндерү һәм яшелләндерү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру.....	23
5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр	24
6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР	26

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлегенен шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативлары (алга таба-нормативлар – Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының норматив-хокукий актлары нигезендә эшләнде.

1.2. Әлеге нормативлар белән жайга салынмаган мәсьәләләр «техник жайга салу турында» 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль закон таләпләре нигезендә, Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән жайга салына.

1.3. Әлеге нормативлар, оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Лашман авыл жирлеге территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлегенә субъектлары өчен мәжбүри.

1.4. Шәһәр төзелеше проектларының жирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. 1.5. Әлеге нормативлар авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге объектлар белән тәмин ителешенен минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләрен; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

1.6. Авыл жирлеге халкының тәмин ителешенен минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнә торган жирле әһәмияттәге объектларга түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә:

су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу, торак пунктлар чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, объектлар

гражданның хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше өчен жирле әһәмияттәге транспорт чаралары;

социаль яклауга мохтажлар;

мәдәният, массакүләм ял,

мәгълүматлаштыру һәм элементә;

физик культура һәм массакүләм спорт;

көнкүрөш калдыкларын жыю һәм чыгару,
төзөклөндөрү һәм яшеллөндөрү, ритуаль хезмөтлөр
күрсөтү;
социаль тээмин итү һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар үз эченә түбөндөгө өлөшлөрнө ала:

төп өлөш (авыл жирлеге халкының жирле эһәмияттөгө объектлар белән тээмин ителешенөң минималь рөхсөт ителгән дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсөткөчлөрө; авыл жирлеге халкы өчөн мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсөткөчлөрө);

нормативларның төп өлөшөндө булган исәп-хисап күрсөткөчлөрөн нигезлөү буенча материаллар;

нормативларның төп өлөшөндө булган исәп-хисап күрсөткөчлөрөн куллану кагыйдөлөрө һәм өлкөсө;

авыл жирлеге халкының жирле эһәмияттөгө объектларга булган ихтыяжын билгелөү, элегө объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнөр;

авыл жирлегенөң кыскача характеристикасы.

2. ИСЭПЛЭҮ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Лашман авыл жирлегенең территориаль планлаштыру документларын, Лашман авыл жирлеге территорияләренә карата эшләнелә торган территорияне планлаштыру документларын әзерләү, килештерү, раслау һәм тормышка ашыру вакытында әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре кулланыла.

2.2. Шәһәр төзелешен проектлаштыру нормативлары дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтәлешен тикшереп торы һәм күзәтү органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

2.3. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, авыл жирлеге халкының минималь тәэмин ителүчәнлеге дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь үтемле булу дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре үтәлү өчен мәжбүри булып тора.

2.4. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелә торган документларны юкка чыгарганда һәм (яки) үзгәрткәндә гамәлдән чыгарылган нормаларга таянып эш итәргә кирәк.

3. ЛАШМАН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлеге территориясенең кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында мәгълүматлар, жирлекнең башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән.

Таблица 1

№ п/п	Күрсәткеч исеме	Характеристика
1	Татарстан Республикасы муниципаль районнары һәм шәһәр округлары авыл жирлеге структурасында, авыл жирлеге территориясе	Чирмешән муниципаль районының Лашман авыл жирлеге Татарстан Республикасының көньяк өлешендә һәм Чирмешән муниципаль районының үзәк өлешендә урнашкан. Чикләү: көнбатышта Яңа Элмәле авыл жирлеге жирләре белән, төньякта Югары Кәминкә һәм Туймәт авыл жирлекләре жирләре белән көнчыгышта Түбән Кармалка авыл жирлеге, көньякта Чирмешән авыл жирлеге жирләре белән чиктәш.
2	Территориянең гомуми мәйданы чикләрдә авыл жирлеге, га.	5930,0
3	Исемлеккә керүче торак пунктлар исемлеге, авыл жирлегенең составы	Лашман авылы, Әмир авылы
4	2018 елның 1 гыйнварына даими халык саны.	
4	Барлыгы-кеше.	1578
5	2018 елның 1 гыйнварына халык тыгызлыгы, кеше/кв. км	26,6

6	2018 елның 1 гыйнварына халыкның яшь структурасы	
	эшкә яраклыдан яшьрәк халык, яшь кеше	290
	эшкә яраклы халык (16-59 яшь, хатын-кызлар 16 – 54 яшь), кеше	884
	эшкә яраклыдан өлкәнрәк халык, кеше	404
7	2035 елга даими халык саны фаразы	
	Барлығы-кеше.	мәгълүматлар юк (ГП эшләнмәгән)
8	2018 елның 1 гыйнварына авыл жирлегенең торак фонды.	
	барлығы, мең кв. метр торак мәйданы	49,4
9	Халыкның тәмин ителеш дәрәжәсе торак, кв. м/кеше	31,3
10	Авыл жирлеге территориясендә табигый-климат шартлары	
	климат районы (климат картасы буенча төзелеш өчен районлаштыру	II B
	сейсмик куркыныч дәрәжәсе (баллар)	СНиП 11-7-81 / «сейсмик районнарда Төзелеш " 5 нче номерлы үзгәреш нигезендә, Лашман авыл жирлеге территориясе урта грунт шартлары өчен 6 баллы (B картасы) һәм 7 баллы (C картасы) зур жаваплылык объектларын төзегәндә сейсмик зоналарга керә.
	табигатькә гомуми бәя-климат шартлары	уңайлы

4. ТӨП ӨЛӨШ

4.1. Лашман авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тээмин итү, ташландык суларны агызу объектлары белән тээмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганча файдаланылу дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре;

4.1.1. Торак пунктларны төзү буенча инженерлык жиһазлары системасын территориаль планлаштыру документлары һәм су белән тээмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тээмин итү схемалары нигезендә проектларга кирәк, ул билгеләнгән тәртиптә эшләнгән һәм расланган.

Өлеге тармак схемаларында технологиянең, егәрлекнең, инженерлык челтәрләренең күләмнәренең принципияль мәсьәләләре хәл ителергә тиеш, схеманы гамәлгә ашыру чираты буенча киңәшләр бирелде.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

Таблица 2

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның тээмин ителешенә минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль үтемлелек дәрәжәсе
1	Электр белән тээмин итү системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, бүлү пунктлары, төрле көчәнешләрдәге электр челтәрләре	Торак һәм жәмәгать биналарының электр энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше; торак урамнарның 100 процент яктыртылышы	Билгеләнми
2	Жылылык белән тээмин итү системасы объектлары, шул исәптән: үзәкләштерелгән: котельный, жылылык электростанцияләре, жылылык челтәрләре; үзәкләштерелмәгән: автоном һәм индивидуаль котельныйлар, фатир жылылык генераторлары, жылылык челтәрләре	Торак һәм ижтимагый биналарның жылылык энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше	Билгеләнми
3	Үзәкләштерелгән газ белән тээмин итү системасы объектлары: газ бүлү һәм газ тугыру станцияләре һәм пунктлары, газ жайга салу пунктлары, газ бүлү челтәрләре	Торак биналарны газ белән тээмин итү 100%	Билгеләнми
4	Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системасы объектлары: су белән тээмин итү чыганакалары, су алу корымалары, су саклау өчен савытлар, суүткәргечләр	Торак һәм ижтимагый биналарны су белән тээмин итү 100%	Билгеләнми
5	Су бүлү системасы объектлары * шул исәптән:	Торак һәм ижтимагый	Билгеләнми

	<p>үзөклөштерелгән: чистарту корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация торбалары; үзөклөштерелмәгән: локаль чистарту корылмалары, атланма станцияләре, канализация торбалары</p>	<p>биналарның 100 процент тәэмин ителеше</p>	
--	---	--	--

* исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары һәм жирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.2.1. Автомобиль транспорты барлык биналарга һәм корымаларга да барып житәргә тиеш.

4.2.2. Авыл жирлеге халкы өчен жәмәгать транспорты тукталышларының территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләрен 3 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк. Авыл жирлеге халкының әлеге объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

Таблица 3

№ п/п	Объектның исеме	Халык өчен территорияль үтемлек дәрәжәсе (метр)
1	Тукталыш пунктлары, тулаем алганда, торак буенча нокта	500

4.3. Авыл жирлеге халкының социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 4

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның тәмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (кв.м / кеше)		Халык өчен территорияль үтемлек дәрәжәсе
		2018 нче ел	2025 нче ел	
1	Авыл торак пунктларында торак биналар	18,0	18,0	Билгеләнми

Искәрмә:

Киләчәктә исәп-хисап күрсәткечләре 2025, 2035 елларда ирешелгән торак урыннарының гомуми майданы белән тәмин ителешнең факттагы минималь дәрәжәсен исәпкә алып коректлана.

4.4. Авыл жирлеге халкының ял итү, массакуләм ял итү, ял итү объектлары белән тээмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре.

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 5

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның тээмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль үтемлек дәрәжәсе
1	Халык саны булган торак пунктлар өчен клуб учреждениеләре: 0,2 – 1 мең кеше. 1 – 3 мең кеше.	300 мест 300 – 230 мест	билгеләнми
2	Халык саны булган авыл жирлекләре өчен авыл китапханәсе: 1 – 3 мең кеше.	6-7,5 мең берәмлек саклау берәмлеге; 5-6 урын 1000 кешегә.	билгеләнми
<p>Искәрмә.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Азрак исәп-хисап күрсәткечен зур торак пунктлар өчен кабул итәргә кирәк. 2. Халык саны 1,5 меңнән артык булган авыл торак пунктлары өчен объектларның санын, составын һәм сыйдырышлылыгын билгеләгәндә район үзәкләре һәм үзәкләре) башка торак пунктлардан килгән халыкны өстәмә рәвештә исәпкә алырга кирәк, жәяүлеләр өчен 30 минутлык зонада урнашкан. 3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 42нче карары нигезендә 26.01.2009 г. халыкның клуб хезмәтләре белән тээмин ителешенең социаль гарантияләре дәрәжәсе 2019 елга кадәр учреждениеләр һәм китапханәләр гамәлдәге тээмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә. 			

4.5. Авыл жирлеге халкының физик культура һәм массакуләм спорт объектлары белән тээмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 6

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның тээмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль үтемлелек дәрәжәсе
1	Спорт заллары	350 кв. метр идән 1000 кешегә	билгеләнми
2	Яссы спорт төрләре корылмасы	1000 кешегә 1950 кв. метр.	билгеләнми

4.6. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тээмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләп чыгару күрсәткечләре;

4.6.1. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тээмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 7

№ п/п	Объектның исеме	Үлчәү берәмлеге	Халыкның тээмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Отделение почтовой связи	объектов на сельское поселение	1

4.6.2. Авыл жирлеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларының территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

4.7. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.7.1. Көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары исемлеге, мондый объектларның урнашуы Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Лашман авыл жирлеге территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы нигезендә кабул ителә.

4.7.2. Авыл жирлеге халкы өчен каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыкларының территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт майданчыкларыннан, ял итү урыннарыннан ераклык) буенча исәп-хисап күрсәткечен 100 метр күләмендә кабул итәргә кирәк.

4.8. Авыл жирлеге халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.8.1. Авыл жирлеге халкының гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 8

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (кв. метр/кеше)	Халык өчен территориаль үтемлек дәрәжәсе
1	Авыл торак пунктларында гомуми кулланылыштагы территорияләр яшелләндерелде	18	билгеләнми
<p>Искәрмә. Урманнар тирә-юнендә урнашкан торак пунктлар өчен эре елгаларның һәм сулыкларның яр бие зоналарында, гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрнең майданы 20% тан да ким булмаска тиеш.</p>			

4.9. Авыл жирлеге халкының ритуаль хезмэтлэре күрсэтү объектлары белэн тээмин ителешнең минималь рөхсэт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечлэре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рөхсэт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечлэре;

4.9.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечлэрен 9 таблица нигезендә кабул итэргә кирәк.

Таблица 9

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның тээмин ителешенә минималь рөхсэт ителгән дәрәжәсе (га/1 мең кеше)	Халык өчен территориаль үтемлек дәрәжәсе
1	Традицион күмелгән зират	0,24	билгеләнми

4.10. Авыл жирлеге халкын социаль тээмин итү һәм социаль яклау объектлары белэн тээмин итүнең минималь рөхсэт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечлэре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемлек булуын исәпләү күрсәткечлэре;

4.10.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белэн тээмин ителеш дәрәжәсе жиңел автомобильлэрнең даими саклау урыннарының гомуми саныннан 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган), шул исәптән инвалидларның кресло-коляска автомобильлэре өчен махсус урыннарның 5% ына тигез булырга тиеш.

Инвалидларның шәхси автотранспортын вакытлыча саклау урыннары белэн тээмин итү дәрәжәсен учреждениелэр һәм хезмэт күрсәтү предприятиелэре янында жиңел автомобильлэрне кыска вакытлы саклау өчен ачык мәйданчыкларда 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган) кабул итэргә кирәк.

5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРГА БУЛГАН ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘУ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл жирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр.

5.1.1. Электр белән тәмин итү системаларын проектлауны «торак һәм жәмәгать биналарының электр жайланмаларын проектлау һәм монтажлау» СП 31-110-2003 таләпләренә туры китереп билгеләнә торган электр чыганақларына электр нагрукасы күрсәткечләре (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААЖнең техник сәясәте турындагы 2006 елның 2 июнендәге нигезләмә (2 бүлек) нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Алдан исәп-хисаплар ясау өчен торак пунктлар территорияләренә чагыштырма исәп-хисап йөкләнешенә эреләнгән күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 10

Халык саны (мең кеше)	Торак пункт		
	табигый газдагы плитәләр белән (кВт/кеше)		
	тулаем алганда, торак пункт буенча	в том числе:	
үзәк		микрорайоннар /төзелеш кварталлары	
кимендә 3	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәге төшенчәсе астында төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләренән йөкләмәләр исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланьрга кирәк:

табигый газда плитәләр куелган торак пунктлар өчен: 1,2-1,6.

Торак пункт үзәге территориясендә зур әһәмияткә ия булырга кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнәшен сайлау, перспективалы электр йөкләнәшләренә үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасының бүлү электр челтәре комплексы челтәрләренә перспективалы үсешә схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләренә киеренкеләге исәп-хисап чоры һәм энергия системасында көчәнәшләр системасы чикләрендә аларны үстерү концепциясен исәпкә алып сайлана: 35 – 110 – 220 – 500 кВ яки 35 – 110 – 330 – 750 кВ.

Электр белән тәмин итү системасының көчәнеше, энергия трансформациясе баскычларының иң аз санын исәпкә алып, сайлап алынырга тиеш. Якын арада 35-110/10 кВ көчәнешләр системасы иң максатка ярашлы булып тора.

02.06.2006 елда торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлауны «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәте турындагы Нигезләмәнең 2 бүлегендәге электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре таләпләренә туры китереп башкарырга кирә.

Трансформатор подстанцияләре, бүлү жайланмалары һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан кабельләргә һава электр линияләре күчү пунктлары ябык типтагы проектларга тәкъдим ителә.

5.1.2. Яңа жылылык белән тәмин итү системаларын проектлау һәм төзү, гамәлдәге жылылык белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү һәм үстерү авыл жирлеген жылылык белән тәмин итүнең расланган схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Жылылык белән тәмин итү системаларын проектлауны кулланучылар категорияләрен исәпкә алып, «жылылык челтәрләре» СНИП 41-02-2003 (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 «туры килү-килмәүне бәяләү. Күчемсез милек объектларына экологик таләпләр» (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү чыганакларын коммуналь-склад һәм житештерү зоналарында, жылылык йөкләнеше үзәкләрендә урнаштырырга киңәш ителә.

Жылылык белән тәмин итү чыганакларын, жылылык пунктларын урнаштыру акустик исәп-хисаплар белән нигезләнәргә тиеш.

Трассаларны һәм жылылык челтәрләрен салу ысулларын «жылылык челтәрләре» СНИП 41-02-2003 (9 бүлек), СП 42.13330.2011 СНИПның актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89*таләпләренә туры китереп карарга кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына семинар-киңәшмә узды (12 бүлек).

5.1.3. Газ белән тәмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү СНИП 42-01-2002 «газ бүлү системалары», ПБ 12-529-03 «газ бүлү һәм газ куллану системалары иминлеге кагыйдәләре» таләпләренә туры китереп, Татарстан Республикасын газ белән тәмин итү һәм газлаштыруның Генераль схемасы нигезендә, торак-коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның эреләнгән күрсәткечен бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә кабул итәргә кирәк.

Газ бүлү һәм газ тутыру станцияләрен торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ өстәмә пунктларны торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, аскы яктан урнаштырырга кирәк.

Газ бүлү челтәрендә газ басымын киметү һәм жайга салу өчен газ жайга салу (блоклы яки шкафлы) пунктларын проектларга кирәк.

Газ регулятор пункттын район үзәгендә урнаштырырга кирәк, ул йөклөнеш үзәгенә мөмкин кадәр якын.

Торак пунктларда аерым торучы газ жайга салучы пунктларны биналар һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнаштырырга кирәк:

газ басымы 0,6 МПа – 10 метрга кадәр булган газ жайга салу пунктына керткәндә-0,6-1,2 МПа-15 метр.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тәмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тәмин итү чыганаclarын сайлау, су алу корылмаларын урнаштыру СП 30.13330.2012 таләпләренә туры китереп эшләнергә тиеш: СНИП 2.04.01-85* «биналарның эчке суүткәргечләре һәм канализациясе», СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе 2.04.02-84* «су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар"» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 «эчәргә яраклы су. Үзәкләштерелгән эчәргә яраклы су белән тәмин итү системаларының су сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфат контроле. Кайнар су белән тәмин итү системаларының куркынычсызлыгын тәмин итүгә гигиеник таләпләр», СанПин 2.1.4.1175-02 «үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының сыйфатына гигиеник таләпләр. Чыганаclarны санитар саклау», ГОСТ 2761-84* «үзәкләштерелгән хужалык-эчәр су белән тәмин итү чыганаclarы. Су белән тәмин итү һәм эчәргә яраклы су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары " СанПин 2.1.4.1110-02;

Халыкның хужалык-эчәргә яраклы ихтыяжлары өчен тәүлегенә уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) су куллану күрсәткечен бер кешегә 200 литр күләмендә кабул итәргә кирәк (эчке суүткәргеч һәм канализация белән тәмин ителгән биналар, ванналар һәм жирле су жылыткычлар белән).

Су алу корылмаларының тибын һәм схемасын геологик, гидрогеологик һәм санитар шартлардан чыгып сайларга кирәк.

Су челтэрлэрен божра белэн проектларга кирэк. Тупиковые линиядэ суүткэргечлэр кулланырга рөхсэт ителэ:

авария вакытында су белэн тээмин итүдэ өзеклек булган очракта житештерү ихтыяжларына су бирү өчен;

торбаларның диаметры 100 мм дан да артмаган хужалык-эчэргэ яраклы ихтыяжларына су бирү өчен; янгынга каршы яки хужалык-янгынга каршы кирэк-яракларга су бирү өчен;

су линиянең озынлыгы 200 метрдан да артмый. Божра тышкы суүткэргеч челтэрлэре эчке суүткэргечлэр

биналар һәм корылмалар рөхсэт ителми.

5.1.5. Торак пунктларның канализация системаларын проектлауны СНИПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.01-85* "эчке суүткэргеч һәм биналарны канализацияләү", СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе 2.04.03-85*" Канализация. Тышкы челтэрлэр һәм корылмалар"» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына семинар-киңәшмә узды (12 бүлек).

Көнкүреш суларын тәүлеклеклек уртача су белэн тээмин итү, территориягә су сибүгә һәм Яшел утыртмаларга су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеклеклек су кулланырга тигез дәрәжәдә кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшлэгәндә авыл торак пунктлары өчен тәүлеклеклек уртача (бер елга) су бүлүне 1 кешегә 150 л/тәүлегенә кабул итү рөхсэт ителә.

Агынты суларның чистарту корылмалары майданчыгын жылы чорда жыллар өчен, су агымы буенча түбәнрәк булган торак пунктның торак төзелешенә карата юнәлеш жыллар өчен аерым яктан урнаштырырга кирэк.

5.2. Авыл халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларында күрсәтелгән объектларны урнаштыру

5.2.1. Торак пунктлар территориясендә урамнар һәм юллар челтэренең үткэрүчәнлек мөмкинлеге автомобильләштерү дәрәжәсеннән чыгып билгеләнә.

2025 елга кадәр исәпләнгән вакытка авыл торак пунктлары өчен 1000 кешегә 440 автомобиль кабул итэргә кирэк.

5.2.2. Урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территориялэр чикләрендә магистраль урамнарда һәм жайга салынулы хэрәкэт юлларында хэрәкэт итү зарур юл аркылы чыгу урыннарын 200-300 метр интервалы белэн бер дәрәжәдә (жир өсте) күздә тотарга.

5.2.3. Жәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасындагы ераклыкны – 400 – 600 метр, жәмәгать үзәге чикләрендә урта, зур һәм эре авыл торак пунктлары – 300 метр кабул итәргә киңәш ителә.

5.2.4. Торак пунктлар һәм жирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары чикләрендә автомобиль юлларын проектлауны СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89* актуальләштерелгән редакциясе таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (11 бүлек, кушымталар һәм, К, Л).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше һәм торак төзелеше төрләренең исәп-хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вазгыятьне һәм халыкның керем дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелешенең характерына туры китереп, 11 нче таблицада китерелгән төзелеш төрләре бүленә.

Таблица 11

№ п/п	Торак төзелеше тибы	Төзелеш характеристикалары
1	Азкатлы торак төзелеше	биекlege 3 катка кадәр булган индивидуаль усадьба төзелеше; биеклектәге 3 катка кадәр блокланган торак йортлар белән төзү; биекlege 4 катка кадәр булган күпфатирлы торак йортлар төзү
2	Урта катлы торак төзелеше	5-8 катлы күпфатирлы торак йортлар төзү
3	Күп катлы торак төзелеше	биекlege 9 каттан һәм аннан да югарырак булган күпфатирлы торак йортлар төзү

Торак төзелешенең төрләрен бүлеп бирү, аларны оештыруга карата таләпләрне билгеләү авыл жирлегеннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән гамәлгә ашырыла.

5.3.3. Торак пунктларда торак төзүнең норматив параметрлары СНиП 2.07.01-89 бүлөгө таләпләре нигезендә билгеләнә. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына түгәрәк өстәл узды.

5.4. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакүләм ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлегә объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр.

5.4.1. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжларын билгеләүне төрле социаль-демографик төркемнәрнең ихтыяжларын канәгәтләндерү зарурилыгы нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

5.4.2. Әлегә объектларны урнаштыру башка шундый ук объектларның якынлыгын, транспорт элементларын оештыруны, урамнар, юллар һәм жәяүлеләр юллары челтәре белән үзара бәйләнешне исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.4.3. Мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре күләмен проектлау биреме нигезендә кабул итәргә кирәк.

5.4.4. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын белем бирү мәктәпләренең һәм башка уку йортларының, ял һәм мәдәният учреждениеләренең спорт объектлары белән бергә алып бару рөхсәт ителә.

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, эфир цифрлы телевидениене күмәк кабул итү системаларын урнаштыруны һәм бер үк вакытта өч элемент операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәкле булган ябык эчке коммуникацияләр буенча йорт эчендәге элемент челтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

5.5.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре мәйданын 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

№ п/п	Объектның исеме	Участок майданы
1	Почта элемтәсе бүлеге	700 – 1200 кв. метров
2	Автоматик телефон станциясе	0,25 га
3	Узел автоматик телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40 – 100 кв. метров
5	Терәк-көчәйтү станциясе	0,1 – 0,15 га
6	Блок-чыбыклы тапшырулар станциясе	0,05 – 0,1 га
7	Тавыш трансформатор подстанциясе	50 – 70 кв. метров
8	Кабельле телевидениенең техник үзәге	0,3 – 0,5 га

5.5.3. Элемтә предприятиеләре биналарын, зарарлы, коррозия-актив, күнелсез сөрүлек матдәләре һәм тузаннары бүлеп бирү чыганагы булган күрше предприятиеләр яки технологик процесслар булган объектларга карата, аларның санитар-яклау зоналарыннан читтә урнаштырырга кирәк.

5.5.4. Элемтә линияләрен урнаштыру СН таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш 461-74 "элемтә линияләре өчен жир бүлеп бирү нормалары".

5.6. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәэмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Контейнер майданчыкларының тиешле күләмен билгеләү өчен, контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыклар жыелу нормасыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме алар оешкан чорда калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыкларын жыю нормалары күрсәткечләрен СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89* таләпләренә туры китереп кабул итәргә кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына "түгәрәк өстәл" үткәрелде.

Жыелган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап санын даими (һәр 5 ел саен) факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк.

Көнкүрөш калдыктары төрлөрү	Елына 1 кешеге көнкүрөш калдыктары саны	
	кг	литров
Твердые: от жилых зданий, оборудованных водопроводом, канализацией, центральным отоплением и газом; от прочих жилых зданий	190 – 225	900 – 1000
	300 – 450	1100 – 2000
Ижтимагый биналарны исәпкә алып, каты көнкүрөш калдыктарының гомуми саны	280 – 300	1400 – 1500
Сыек изогребов (канализация булмаганда)	–	2000 – 3500

5.6.3. Контейнер майданчыктарын торақ йортлардан, балалар, дөвалау-профилактика учреждениеләрәннән, спорт майданчыктарыннан һәм ял итү урыннарыннан 20 метрдан да ким булмаган ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.6.4. Бер майданчыкта урнашкан чүп-чар өчен контейнерлар саны 5 контейнердан артмаска тиеш.

5.6.5. Торақ төзелеш территориясендә сыек көнкүрөш калдыктарын жыю өчен үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы белән тәэмин ителмәгән, ишегалды юынтыларын күздә тотарга кирәк.

5.7. Авыл жирлегә халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлегә объектларны урнаштыру буюнча тәкъдимнәр

5.7.1. Торақ пункт төзелеш чикләрендә төрле билгеләнештәгә яшелләндерелгән территорияләрнең чагыштырма авырлыгы (төзелеш территориясенә яшелләндерү дәрәжәсе) 55% тан да ким булмаска тиеш.

Төрле билгеләнештәгә яшелләндерелгән территорияләр астында гомуми һәм чикләнгән территорияләрне, үзбушаткыч агач һәм куак үсентеләрне, торақ пунктлар территорияләрендә урманнарны аңларга кирәк.

5.7.2. Торақ пункттагы яшел үсентеләрне, аның планлаштыру структурасын һәм жирле шартларын исәпкә алып, бердәм система рәвешендә карарга кирәк.

Торақ пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм гамәлдәгә территорияләрен реконструкцияләгәндә гамәлдәгә яшел үсентеләрне максималь рәвештә саклауны һәм куллануны күздә тотарга кирәк.

5.7.3. Гомуми кулланылыштагы яшеллэндерү объектлары майданнарын түбэндәге күләмдә кабул итәргә кирәк: Парклар – 10 гектардан да ким түгел; бакча – 3 гектардан да ким түгел; скверлар – 0,5 га.

5.7.4. Торак пунктлар территориясендә төзеклэндерү һәм яшеллэндерү объектларын урнаштыру принциплары, объектларның параметрларын, СНиП 2.07.01-89* актуальләштерелгән редакциясе нигезендә, кабул итәргә кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына түгәрәк өстәл узды.

5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.8.1. Бу бүлектә мәрхүмнең мәетен яки жәсәдләрен бирү юлы белән жирләү юлы белән традицион күмелгән зиратларны урнаштыруга карата таләпләр һәм рекомендацияләр китерелә.

5.8.2. Зират өчен жир участогы күләме 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зиратны урнаштырганда халык санының перспективалы үсешен, үлем коэффициентын, гамәлдәге зиратларның булуын, жир участогы нормасын исәпкә алырга кирәк.

5.8.4. Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата аерым яктан урнаштырырга кирәк.

5.8.5. Яңа жирләү урыннары булдыру, гамәлдәге жирләү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена экспертизасы уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.

5.8.6. Авыл зиратларын торак, жәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтлэндерү һәм санатор-курорт объектларыннан кимендә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.8.7. Зират өчен бүлеп бирелә торган участок түбэндәге таләпләргә җавап бирергә тиеш: торак пункттан, ачык сулыклардан читкә тайпылмаска тиеш.

водотоков; мөмкин булган су басу зонасыннан читтә урнашкан;

грунт суларының максималь торышы булган жир өслегеннән 2,5 метрдан да ким булмаган грунт суларының торышы дәрәжәсенә ия булу;

кору, пористая туфракка (супесчанка, комлы) 1,5 метр тирәнлектә һәм аннан да түбәнрәк, туфракның дымлылыгы 6-18% чикләрендә.

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сибү системасын, шахталар коеларын, тышкы яктылыкны күздә тотарга кирәк.

5.8.9. Жирләү участкаларының күләмен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 14

Бер урында жирләү саны бер дәрәжәдә	Жирләү участогы күләме	
	Киңлеге, метр	Озынлыгы, метр
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6 / 1,8	2,0 / 4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукый актлар таләпләренә туры китереп әзерләнде:
29.12.2004 ел, №190-ФЗ Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы; 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ «оешманың гомуми принциплары турында " Федераль закон жирләү һәм жирләү эше турында " 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон;

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегә турында»2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

"Ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәмин итүнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының карары 2014 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы карары (30.05.2013 елга үзгәрешләр белән) белән расланган.

6.2. Нормативларны әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:

СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.04.02-84 * " су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 59.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 35-01-2001 " биналар һәм корылмаларның аз хәрәкәтләнүче халык төркемнәре өчен үтемләгә»;

СанПин 42-128-4690-88 «торак урыннар территорияләрен карап тотуның санитар кагыйдәләре»; СанПиН 2.1.1279-03 «урнаштыруга, төзелешенә һәм карап тотуга гигиеник таләпләр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының кайбер карарларына үзгәрешләр кертү турында " 2010 ел, 30 декабрь, 1089 нчы карары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 19.10.1999 ел, № 1683-р күрсәтмәсе белән расланган Социаль инфраструктура объектлары турында;

"Россия Федерациясендә зиратларны жирләү һәм карап тоту тәртибе турында тәкъдимнәр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 ел, 27 декабрь, 1071 нче карары белән расланган Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлаштыру буенча республика нормативлары;

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативлары.

6.3. Нормативларны эзерлэгэндэ авыл жирлегенең административ-территориаль корылышы, авыл жирлегенең социаль-демографик составы һәм халык тыгызлыгы, табигать-климат шартлары исәпкә алынды;

Чирмешән муниципаль районы Лашман авыл жирлегенең социаль-иқътисады үсеш программалары;

авыл жирлегенең социаль-иқътисади үсеше фаразы; жирле үзидарә органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре.

6.4. Нормативларның төп өлешендә авыл жирлеге халкының тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булу дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән жирле әһәмияттәге объектлар исемлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләре, шулай ук нормативлар проектын эшләү буенча техник задание белән билгеләнгән.